

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Klimaatneutraal en circulair in 2030

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Welkom!

Marktconsultatie
inkoopstrategie transitiepad
kustlijnzorg en
vaargeulonderhoud

Mirjam Heuvelman

Directeur Inkoop- en Contractmanagement Rijkswaterstaat PPO

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Introductie transitiepad

Doel, strategie en ingroeipaden

Katja van der Waal

Werkgroep routekaart

Hoofdpijnen van de strategie (1)

- **Sturen** op verlagen emissies (materieel) en circulariteit (materiaal). Het moet gebeuren **in onze productieopgaven/maatschappelijke** primaire taak.
- Korte termijn: verschon en energie-efficiency (SEB) (no-regret), zo snel mogelijk: omslag naar duurzame energiedragers (KCI)
- **Betrouwbare partner** tonen in inkoop, maar beleid en financiering hiervoor vraagt nog veel. De routekaart en inkoopstrategie gaan hierbij helpen. Doorvertaling naar assetmanagement en projectenportfolio wordt uitgewerkt.
- **Deels afhankelijk** van energietransitie en flankerend beleid (bijvoorbeeld: waterstofvisie, duurzaamheid biodiesels, Europees beleid rond CO2-belastingen en handel)

Hoofdpijnen van de strategie (2)

- **Inkoop** gaat sneller, (inter-)nationale **wet- en regelgeving** bereikt meer
- Normering en regelgeving mbt **emissies** op EU niveau (binnelandse markt) en via IMO (zeegaande markt) **beïnvloeden**
- Wet- en regelgeving **circulariteit materiaal** doorlichten en verbeteren nav doelen (beschermen voorraad en hoogwaardig gebruiken grond/bagger ook in praktijk mogelijk maken)

Hoofdpijnen van de strategie (3) (INKOOP!)

- **Zeegaande markt** is internationaal, kapitaalintensief met lange afschrijvingen materieel en tegelijkertijd tijd klein in maritieme wereld. Specifieke technologische oplossingen nog minder ver ontwikkeld (dus behoefte aan **samenwerking internationaal**)
- **Binnenlandse markt** bestaat uit groot aantal kleinere spelers, veel overheidsgedreven vraag, maar ook hier kapitaalintensief met lange levensduur materieel. Technologische oplossingen door kleinere vermogens al sneller bereikbaar, zoals bijvoorbeeld electrificeren. (daarvoor **samenwerken opdrachtgevers (buyergroup)**)

Schoon en Emissieloos Bouwen (Doelstellingen)

Natuurherstel
(NO_x)

Structurele
aanpak stikstof

60% stikstof-
reductie t.o.v.
2018

2030

Gezondheid
(PM₁₀)

Schone Lucht
Akkoord

75% minder
gezondheids-
schade t.o.v.
2016

2030

Klimaat
(CO₂ eq)

Klimaat-
akkoord

0,4 Mton CO₂
reductie t.o.v.
2019

2030

Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (Ambities)

Klimaat
(CO₂ eq)

Klimaat-
akkoord

Netto geen
CO₂
equivalent
uitstoot

2030

Grondstoffen

Grondstoffen-
akkoord

Halvering primair
grondstofgebruik en
hoogwaardig
toepassen van
producten en
materialen

2030

Verduurzamingsfocus

- Circulariteit:

- Hergebruik sediment
- Overige materialen etc.

Ontwerpen van
baggerwerken

- Klimaatneutraal:

- Minder baggeren
- Minder transport
- Geen (minimaliseren) emissies

Equipment en
energiedragers

1. broeikasgas focus => KCI

2. Broeikasgas + stikstofoxiden + schone lucht => SEB

1: KCI
2: SEB

Emissies van schepen

Doelstelling #1

We reduceren de uitstoot van stikstof (NO_x) bij het winnen, transporteren en toepassen van bagger met 60% t.o.v. 2018.

Ambitie #2

We stoten netto geen CO₂ equivalent meer uit bij het winnen, transporteren en toepassen van bagger.

Doelstelling #3

We reduceren de uitstoot van fijnstof (PM₁₀) bij het winnen, transporten en toepassen van bagger bij (zoet) vaargeulonderhoud met 75% t.o.v. 2016.

Gebruik van grond en bagger

Ambitie #4

We behouden de waarde van grond en bagger door het hoogwaardig her te gebruiken.

Ambitie #5

We beschermen de voorraad bagger en grond door de kwaliteit te beschermen en door zuinig om te gaan met het gebruik er van.

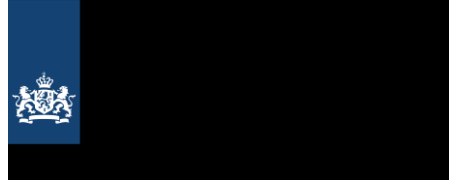
Maatregelen		Indicatoren
Verschonen van motoren	a. Tier emissie-eisen	Tier emissie-eisen I t/m III
	b. CCR-emissienormen	CCR 0 t/m Stage V IWP/IWA/NRE
Gebruik duurzame energiedragers	a. Biobrandstoffen conform RED II annex Ixa	% duurzame energiedragers
	b. Renewable Fuel of Non-biological Origin (RFNBO)* *Tenminste een CO2-reductie van 70%	

Ingroeipaden

- basis en ambitieniveau
- Binnenlands materieel en zeegaand materieel

Ingroeipad basisniveau zeegaand materieel

Kustlijnzorg en zout vaargeulonderhoud (Zeegaand materieel) - Basisniveau Rijkswaterstaat - Havenbedrijf					
Scheepstype		Periode 1 2022 tot en met 2024	Periode 2 2025 tot en met 2027	Periode 3 2028 tot en met 2029	Periode 4 vanaf 2030
Sleephopperzuigers Kraanschip Cutter zuiger Hopperzuiger Water Injectie baggeren	Motoren	Minimaal emissie conform tier klasse I*/**	Minimaal emissies conform tier klasse I*/**	Minimaal emissies conform tier klasse II*/**	Minimaal emissies conform tier klasse III*/**
	Energiedragers	Minimaal 10% duurzame energiedragers	Minimaal 20% duurzame energiedragers	Minimaal 40% duurzame energiedragers	Minimaal 60% duurzame energiedragers

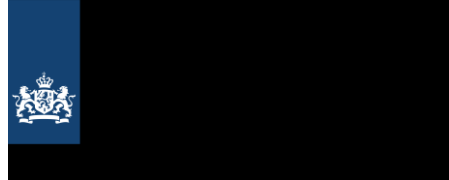
*Gecertificeerd tier I t/m III of retrofit die voldoet aan de emissienormen conform tier I t/m III

** Uitgezonderd zijn schepen met een beuninhoud >15.000m2 waarbij aantoonbaar is gemaakt dat deze noodzakelijk zijn voor de uitvoer van de werkzaamheden

Toelichting 1: Niet geïnstalleerde mobiele werktuigen op vaartuigen vallen onder het transitiepad van Weg, Dijk, Spoor materieel (WDSM)

Toelichting 2: xy% duurzame energiedragers: tenminste xy% duurzame energiedragers conform REDII annex IXa in het contractenportfolio van opdrachtgever

Toelichting 3: Emissieklasse normering heeft betrekking op het gewogen gemiddelde van het geïnstalleerde vermogen op het gehele schip, inclusief alle hoofd, hulp en werkmotoren.

Ingroeipad ambitieniveau zeegaand materieel

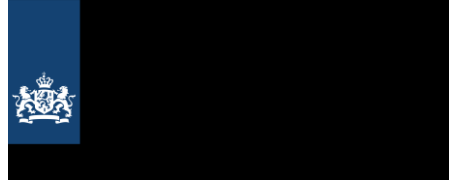
Kustlijnzorg en zout vaargeulonderhoud (Zeegaand materieel) - Ambitie Rijkswaterstaat - Havenbedrijf					
Scheepstype		Periode 1 2022 tot en met 2024	Periode 2 2025 tot en met 2027	Periode 3 2028 tot en met 2029	Periode 4 vanaf 2030
Sleephopperzuigers Kraanschip Cutter zuiger Hopperzuiger Water Injectie baggeren	Motoren	Ambitie 20% tier klasse III*	Ambitie 50% tier klasse III*	Emissies conform tier klasse III*	Emissies conform tier klasse III*
	Energiedragers	Minimaal 20% duurzame energiedragers	Ambitie 40% duurzame energiedragers	Ambitie 60% duurzame energiedragers	Ambitie 100% duurzame energiedragers

*Gecertificeerd tier I t/m III of retrofit die voldoet aan de emissienormen conform tier I t/m III

Toelichting 1: Niet geïnstalleerde mobiele werktuigen op vaartuigen vallen onder het transitiepad van Weg, Dijk, Spoor materieel (WDSM)

Toelichting 2: xy% duurzame energiedragers: tenminste xy% duurzame energiedragers conform REDII annex IXa in het contractenportfolio van opdrachtgever

Toelichting 3: Emissieklasse normering heeft betrekking op het gewogen gemiddelde van het geïnstalleerde vermogen op het gehele schip, inclusief alle hoofd, hulp en werkmotoren.

Ingroeipad basisniveau zoet vaargeulonderhoud /binnenlands materieel

Vaargeulonderhoud zoet/aanleg - Basisniveau Rijkswaterstaat - Provincies - Gemeenten - Waterschappen					
Scheepstype		Periode 1 2022 tot en met 2024	Periode 2 2025 tot en met 2027	Periode 3 2028 tot en met 2029	Periode 4 vanaf 2030
Transportschip, sleep-, duw-en peilboten, schuifboten, survey schepen, kleine cutterzuigers** overig klein varend materieel	Motoren	Geen eis	Geen eis	Minimaal emissies conform CCR II*	Minimaal emissies conform CCR II*
	Energiedragers	Minimaal 20% duurzame energiedragers	Minimaal 35% duurzame energiedragers	Minimaal 60% duurzame energiedragers	Minimaal 75% duurzame energiedragers
Kraanschip, Cutterzuiger , Bakkenzuigers, Beun- schepen, Heischepen, Werkschepen Hopperzuiger	Motoren	Geen eis	Geen eis	Minimaal emissies conform CCR II*	Minimaal emissies conform stage V (IWP-IWA)*
	Energiedragers	Minimaal 20% duurzame energiedragers	Minimaal 35% duurzame energiedragers	Minimaal 60% duurzame energiedragers.	Minimaal 75% duurzame energiedragers

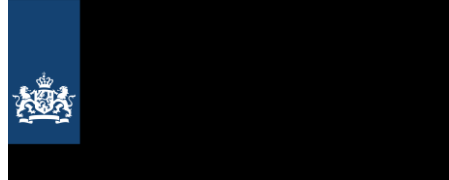
*Gecertificeerd CCR I t/m stage V (IWP-IWA) of retrofit die voldoet aan de emissienormen conform CCRI t/m stage V (IWP-IWA)

** Kleine cutterzuigers zijn zuigers die uitsluitend op zone 4 wateren worden ingezet

Toelichting 1: Niet geïnstalleerde mobiele werktuigen op vaartuigen vallen onder het transitiepad van Weg, Dijk, Spoor materieel (WDSM)

Toelichting 2: xy% duurzame energiedragers: tenminste xy% duurzame energiedragers conform REDII annex IXa in het contractenportfolio van opdrachtgever

Toelichting 3: Emissieklasse normering heeft betrekking op het gewogen gemiddelde van het geïnstalleerde vermogen op het gehele schip, inclusief alle hoofd, hulp en werkmotoren.

Ingroeipad ambitieniveau

zoet vaargeulonderhoud /binnenlands materieel

Vaargeulonderhoud zoet/aanleg - Ambitie Rijkswaterstaat - Provincies - Gemeenten - Waterschappen					
Scheepstype		Periode 1 2022 tot en met 2024	Periode 2 2025 tot en met 2027	Periode 3 2028 tot en met 2029	Periode 4 vanaf 2030
Transportschip, sleep-, duw-en peilboten, schuifboten, survey schepen, kleine cutterzuigers** overig klein varend materieel	Motoren	Geen ambitie	Ambitie 10% emissies conform stage V (IWP-IWA- NRE)*	Ambitie 40% emissies conform stage V (IWP-IWA-NRE)*	Ambitie 70% emissies conform stage V (IWP-IWA-NRE)*
	Energiedragers	Ambitie 25% duurzame energiedragers	Ambitie 50% duurzame energiedragers	Ambitie 75% duurzame energiedragers	Ambitie 100% duurzame energiedragers
Kraanschip, Cutterzuiger, Bakkenzuigers, Beun- schepen, Heischepen, Werkschepen Hopperzuiger	Motoren	Geen ambitie	Ambitie 25% emissies conform stage V (IWP-IWA- NRE)*	Ambitie 60% emissies conform stage V(IWP-IWA-NRE)*	Ambitie 100% emissies conform stage V(IWP-IWA-NRE)*
	Energiedragers	Ambitie 25% duurzame energiedragers	Ambitie 50% duurzame energiedragers	Ambitie 75% duurzame energiedragers	Ambitie 100% duurzame energiedragers

*Gecertificeerd CCR I t/m stage V (IWP-IWA-NRE) of retrofit die voldoet aan de emissienormen conform CCRI t/m stage V (IWP-IWA-NRE)

** Kleine cutterzuigers zijn zuigers die uitsluitend op zone 4 wateren worden ingezet

Toelichting 1: Niet geïnstalleerde mobiele werktuigen op vaartuigen vallen onder het transitiepad van Weg, Dijk, Spoor materieel (WDSM)

Toelichting 2: xy% duurzame energiedragers: tenminste xy% duurzame energiedragers conform REDII annex IXa in het contractenportfolio van opdrachtgever

Toelichting 3: Emissieklasse normering heeft betrekking op het gemiddelde van het geïnstalleerde vermogen en het schale schip, inclusief alle hoofd- hulp en werkmotoren

Nu vertalen naar de inkoop!

Dilemma's en scenario's vandaag

Opzet Marktconsultatie

- Vandaag plenair
- Schriftelijke ronde
- Individuele ronde
- Meedoen biedt een stem, maar geen aanbestedingsvoordelen (en niet meedoen ook niet)
- Verslag is op hoofdlijnen en anoniem (met een Engelse versie)

Let op bij in zee gaan

- gevaarlijke stroming
- dangerous current
- gefährliche strömung

Spelregels vandaag

- Wees open, eerlijk en naïef (OEN)
- Scherpte helpt
- Alles wat je zegt wordt gebruikt (maar niet tegen je en niet naar jou herleidbaar)

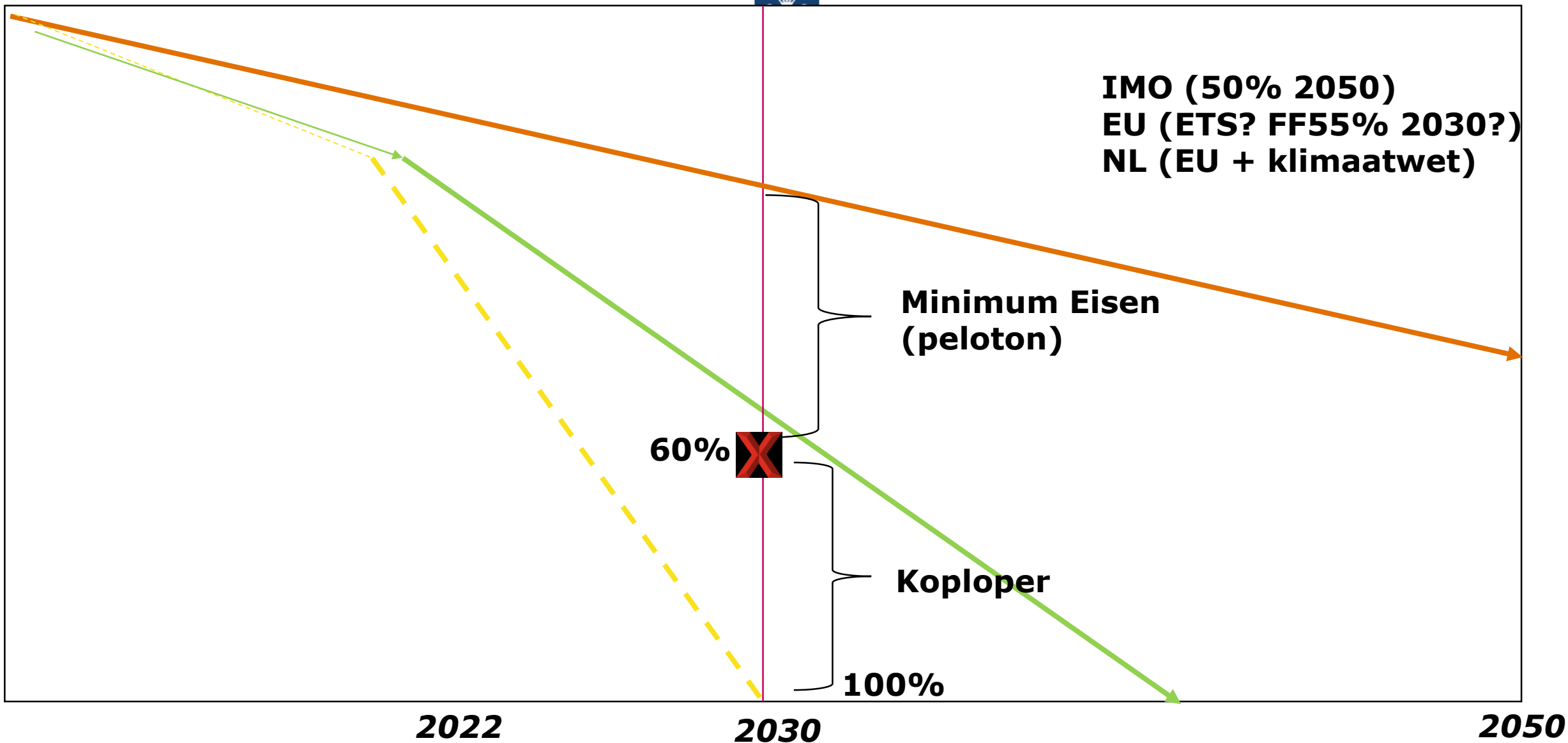

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Inkoopstrategie

Dilemma's en opties

Harry Zondag

- Autonom; op basis van wetgeving en externe factoren
- Basis niveau ingroeipad
- Ambitie niveau ingroeipad; meerdere scenario's

Vertaling van ingroeipad naar inkoopstrategie

- Basisniveau voor alle projecten als minimum-eisen?
- In BPKV gebruik blijven maken van MKI/MKW om ook op projectniveau te sturen op “meer dan minimum”
- De inkoopplanning vertalen naar koploper-projecten (en tot hoeveel koploperprojecten komen we in 2030?)
- Voor de koploperprojecten een speciale strategie nodig die verder gaat dan basisniveau en nadere uitwerking vraagt.

Gebruik je smartphone

Ga naar menti.com en gebruik de code.....

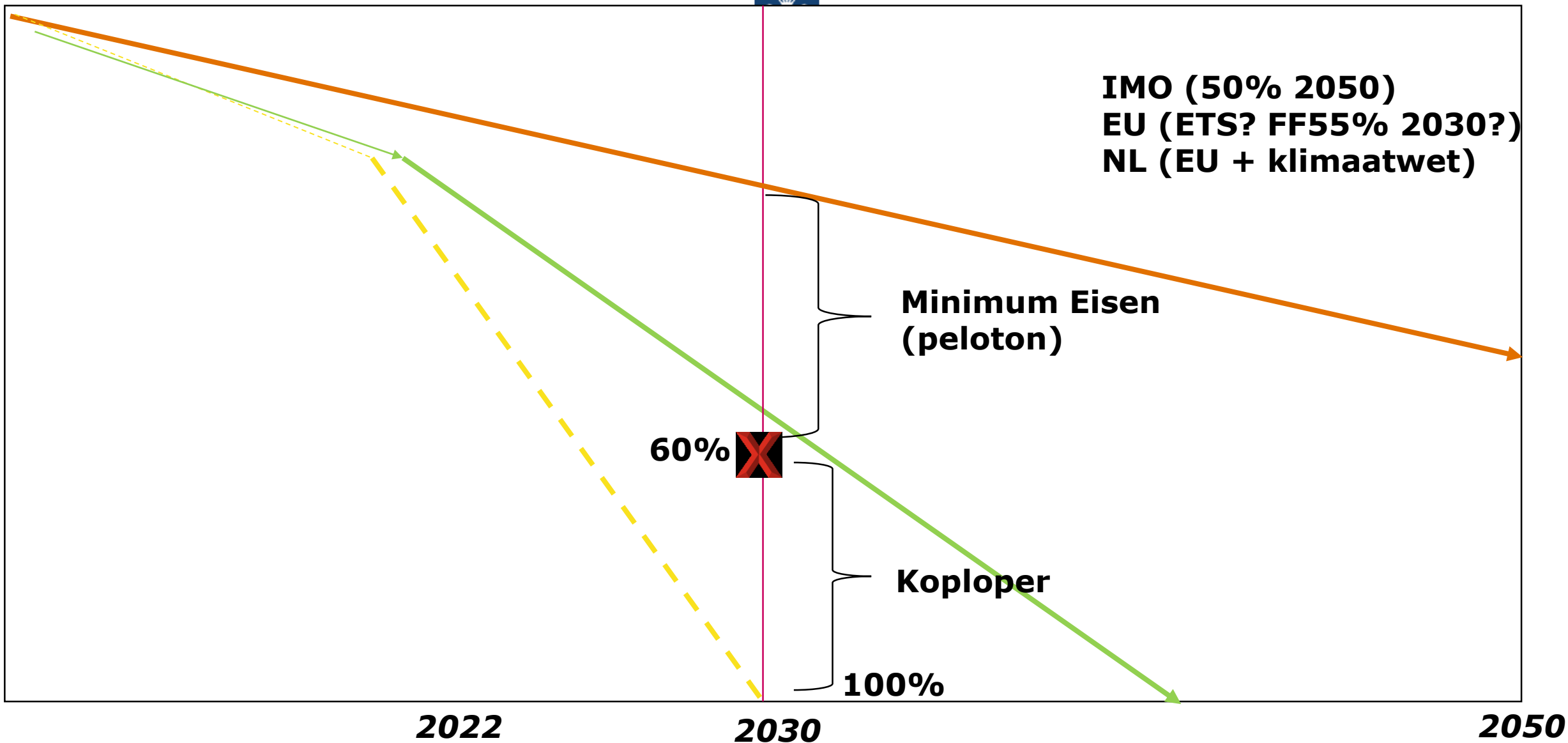

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

← vandaag
GOUD - ZILVER
INKOOP

De inkoopscenario's

- Autonom; op basis van wetgeving en externe factoren
- Basis niveau ingroeipad
- Ambitie niveau ingroeipad; meerdere scenario's

Vertaling van ingroeipad naar inkoopstrategie

- Basisniveau voor alle projecten als minimum-eisen?
- In BPKV gebruik blijven maken van MKI/MKW om ook op projectniveau te sturen op “meer dan minimum”
- De inkoopplanning vertalen naar koploper-projecten (en tot hoeveel koploperprojecten komen we in 2030?)
- Voor de koploperprojecten een speciale strategie nodig die verder gaat dan basisniveau en nadere uitwerking vraagt.

Uitgangspunten inkoopstrategie

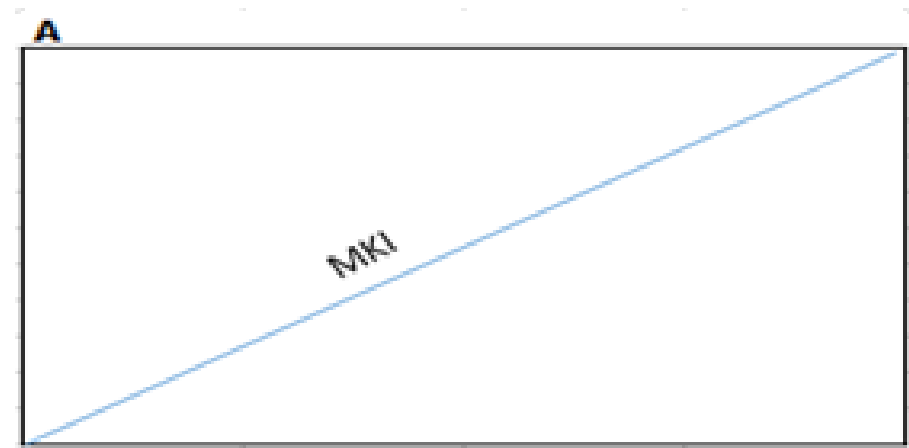
- Productie/primair proces RWS moet altijd gewaarborgd blijven
- Alle opties zijn bespreekbaar
- Werken aanbesteden, terugvaloptie is meer zelf doen (eigen capaciteit)
- Bij verdergaande ingrepen in de waardeketen zijn alle minder vergaande ingrepen beargumenteerd uitgesloten en is met de markt daarover gesproken.
- De inkoopstrategie is gebaat bij: voldoende middelen, haalbare technische oplossingen, voldoende consistentie en toekomstvastheid, voldoende vraagaggregatie om impact te hebben.

Verschillende elementen om ambitie te bereiken via inkoop

Aantal aspecten:

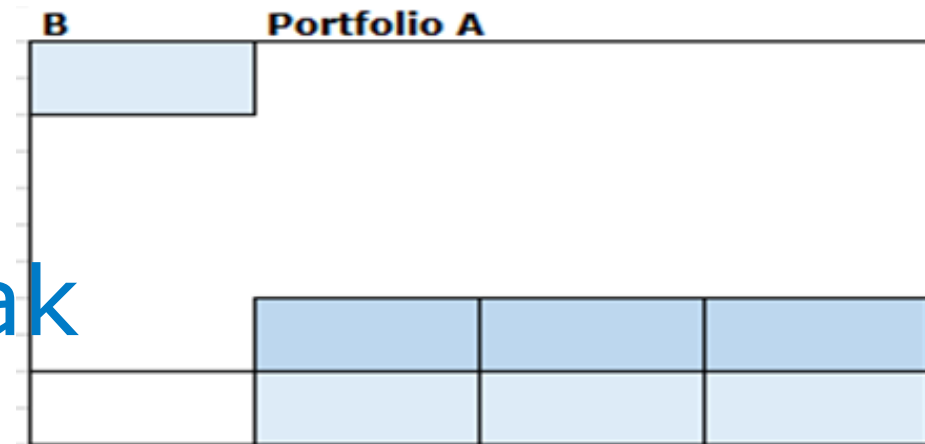
- Scope/bundeling/omvang /Looptijd
- Gunningscriteria & minimumeisen & bonus/malussystemen
- Eigendom en risicoverhoudingen
- Communicatie en mate van zekerheid bieden naar markt via beleid, convenanten, wetgeving (?)

1. Steil oplopende MKI (-W) en duurzaamheids-eisen

ROI creëren door: beleid vastleggen en communiceren

- Losse aanbestedingen van opdrachten (KLZ + VGOH)
- Gunnen op MKI (-W)
- Minimum eisen op luchtkwaliteit en klimaatverandering worden steeds verder aangescherpt, op een vooraf gecommuniceerd tempo
- Maakt onderscheid tussen peloton en koploperprojecten, maar % koploperprojecten wordt op vooraf gecommuniceerd tempo opgevoerd.
- Eventueel kan waardering MKI ook oplopen in de jaren. (PDCA toepassen).

2. Contractuele Portfolio Aanpak

ROI creëren door: beleid en communicatie + contractuele opties

- Aanbesteding van een portfoliocontract waaronder serieel potentieel langjarige opdrachten worden gegund mbv performancemanagement (VGOH + KLZ?)
- Gunnen op MKI en eventueel op een sneller ingroeipad
- Volumes, exacte locaties nntb
- Eisen aan luchtkwaliteit en klimaatverandering nemen toe per opdracht.
- Met performancemanagement incentives op vervolgoopdrachten met lagere MKI en meer duurzaamheid inbouwen
 - variant a: Dit binnen één contract met één opdrachtnemer
 - variant b: raamovereenkomst met meerdere percelen en competitie op grotere vervolgoopdrachten (van drie naar één bijvoorbeeld)

C	Grote contracten	

3. Grote Contracten

ROI creëren door: omvang contract

- Één aanbesteding van langlopend contract met lange ingroeietermijn
- Ambitieuze (disruptieve) minimumeisen
- Gunnen op prijs en leveringszekerheid?
- Volumes, exacte locaties nntb
- Lange periode tussen gunning en start uitvoering
- Mogelijk risicodragend deelnemen in ontwikkeling door OG?

4.a RWS koop schip

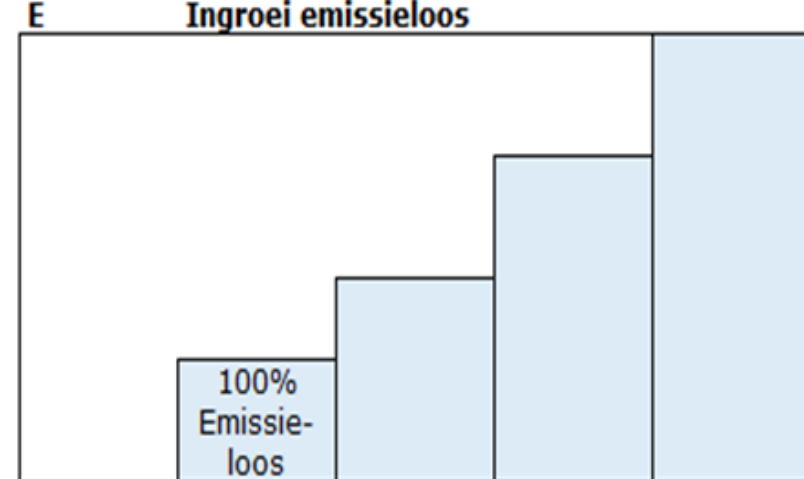
4.b RWS lease schip

ROI creëren door: zelf de risico's te nemen en leeraspect transparant maken

- Ontwikkelen emissie loos schip in eigen beheer OG (of een private leasemaatschappij?) (lease of koop met verkoopbelofte na termijn van x jaar)
- OG stelt schip beschikbaar, Exploitatie van schip wordt periodiek uitbesteed
- Kennisdeling belangrijk van ontwikkeling in ontwerp, realisatie en uitvoering
- Exit-strategie maken omdat het tijdelijk moet? Of juist nog uitbreiden?

5. Ingroei emissie loos

ROI creëren door: beleid en communicatie

- Stel nu al eis "emissieloos" vast voor aantal toekomstige aanbestedingen (gaat verder dan klimaatneutraal)
- Gunnen op prijs en leveringszekerheid (hoe?=> terugvalcapaciteit met zo laag mogelijke MKI?)
- Alternatief om vanaf bepaald jaar (2029/30?) alle projecten 100% emissieloos aan te besteden?

	1 Steil oplopende MKI (-W) en duurzaamheids- eisen	2 Contractuele Portfolio aanpak	3 Grote Contracten	4a RWS koop schip	4b RWS lease schip	5 Ingroei emissie loos
Gunning Criterium	MKI-W	MKI-W	BPKV (geen MKI)	BPKV	BPKV	BPKV (geen MKI)
Minimumeisen	Ambitieniveau ingroeipad	Ambitieniveau ingroeipad	Emissieloos materieel	Emissieloos materieel	Emissieloos materieel	Emissieloos materieel
Omvang contracten	Geen verandering	Bundelingen in de tijd	Tot ca. 50% van Werkpakket	Leveringen en dienst	dienst	Geen verandering
Duur contracten	Geen verandering	5-10 jaar	Ca. 10 jaar	2-5 jr	2-5 jr	Geen verandering
Specifiek kenmerk/ aandachtspunt	% koploper projecten nog bij te sturen	Performance management op duurzaamheid	Gunning ver voor uitvoering	Exit strategie nodig; Werk koppelen aan materieel	Performance management op uitvoering; Werk koppelen aan materieel	Tijdstip eerste en % emissieloze projecten nog bij te sturen
Verandering werkwijze RWS-zijde	Geen	Aanpassen programmering	Aanpassen programmering	Beheer schip + inkoop dienst	Inkoop dienst	Geen

Lunch tot 12.45 uur

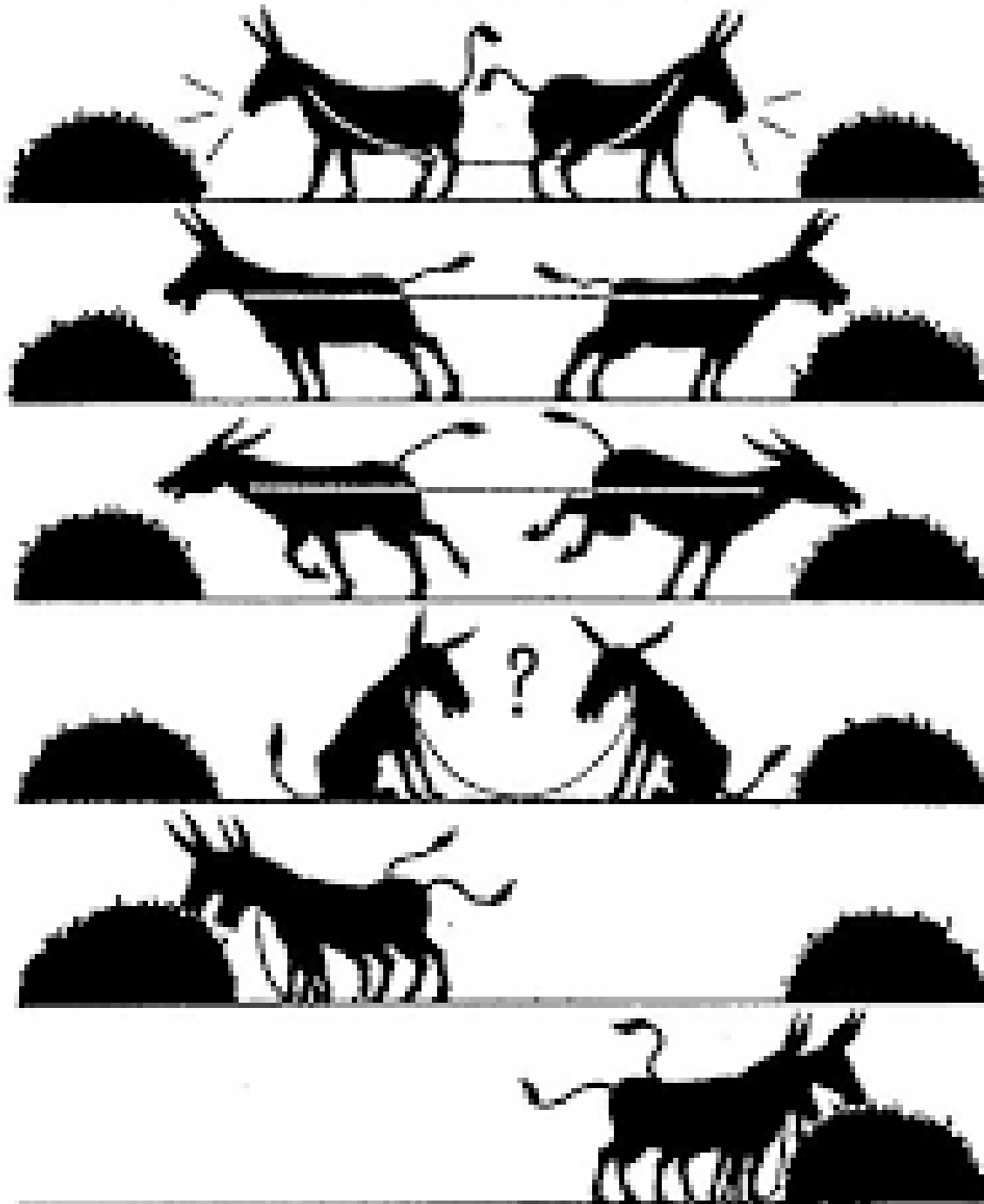
Subsessions

Pauze

Hoe nu samen verder?

- Wat viel op?
- Wat is algemeen gevoel?

Vervolg Marktconsultatie

- Vandaag plenair
- Schriftelijke ronde
- Individuele ronde
- Meedoen biedt een stem, maar geen aanbestedingsvoordelen (en niet meedoen ook niet)
- Verslag is op hoofdlijnen en anoniem (met een Engelse versie)

Vervolg

Activiteit	Datum
Uiterste datum voor indienen ingevulde vragenlijst	31 januari 2023
Individuele gesprekken	Week 6 t/m 8 2023 (van 7 februari t/m 21 februari)
Afronding en publiceren resultaten	21 maart 2023

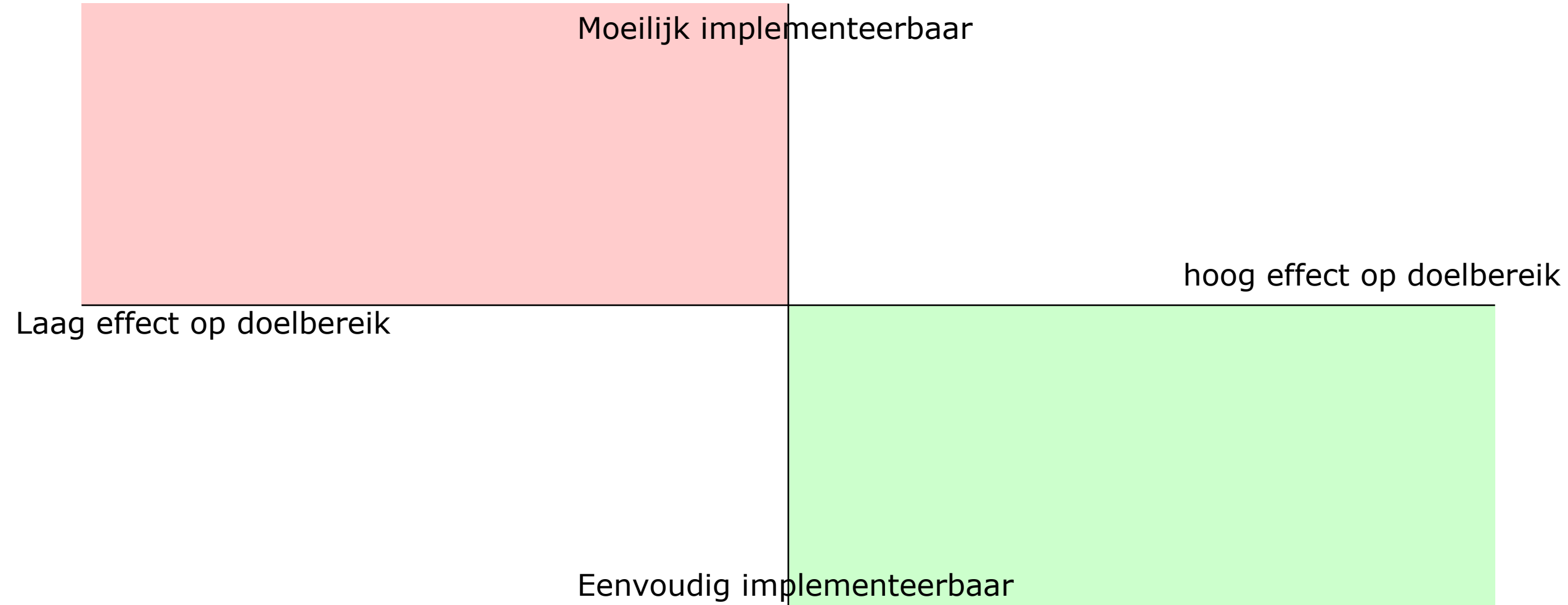

Opdrachtgevers input verder verwerken

- Intern RWS en HbR
- Met omringende landen collega's
- Buyer group

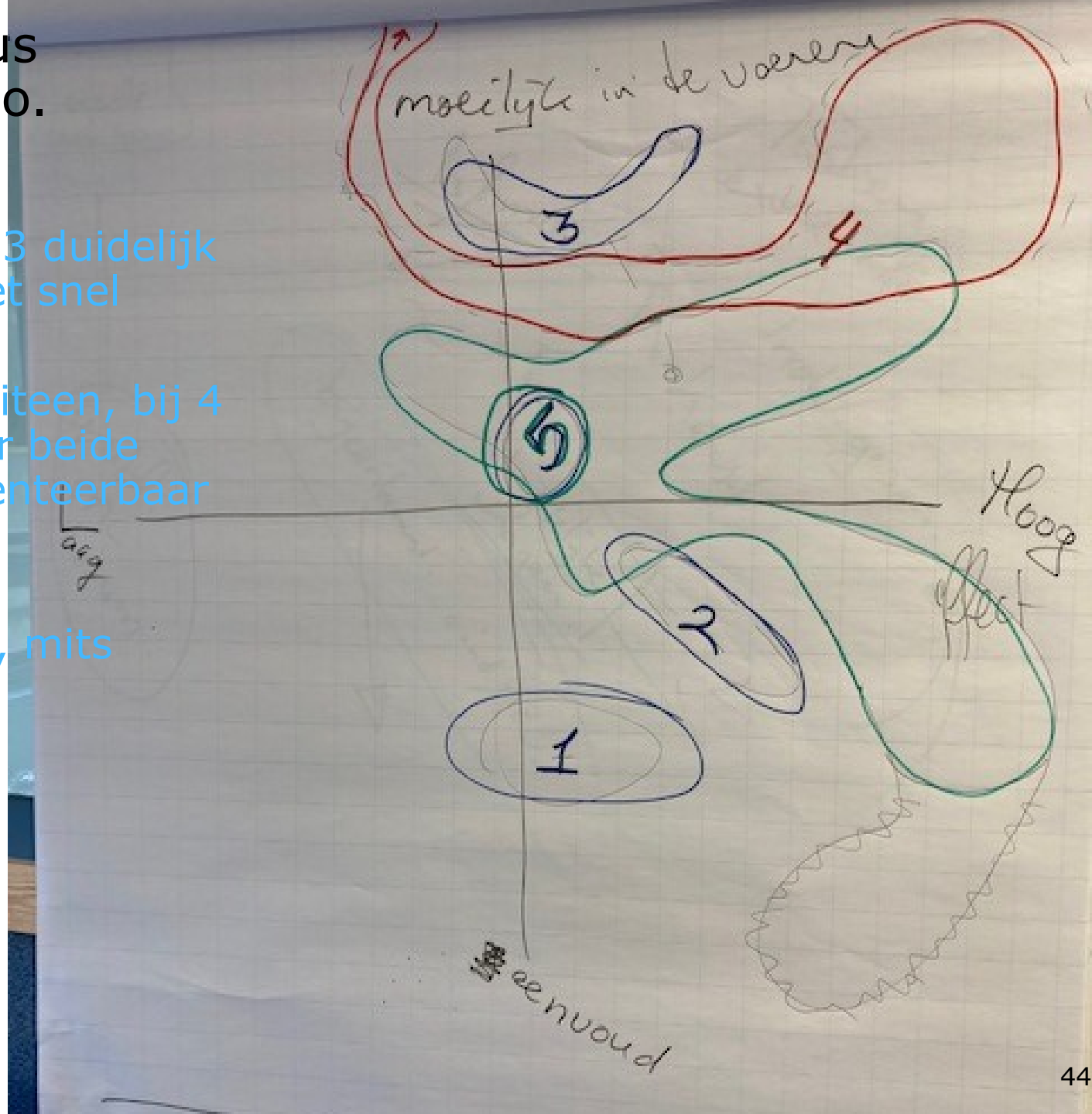
Jouw inschatting: plot de scenario's hierin

Verwacht effect op doelbereik versus implementatieuitdaging per scenario.

• Voorlopige conclusies:

- effecten 1 en 3 dicht bij elkaar, maar 3 duidelijk moeilijker te implementeren => 3 niet snel kiezen.
- voor 4 en 5 lopen inschattingen ver uiteen, bij 4 vooral over verwacht effect, bij 5 over beide aspecten, 5 wel eenvoudiger implementeerbaar dan 4
- Scenario 2 lijkt qua effect en implementatieuitdaging aantrekkelijk, mits effectiever gemaakt

Nog uitdagend genoeg dus.....

- HELLUP!!
- Vul aub de vragenlijst in

Bedankt

- Rainbowen???